

Колесник Н.І.

ст. гр. Ф-31

Науковий керівник: к.е.н., доцент Іванечко Н.Р.

Тернопільський національний економічний університет

ВПЛИВ ТРАНСПОРТУ НА ЕКОЛОГІЮ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Без автотранспорту важко уявити сучасне життя. Напевно, не існує людини, яка не користувалася би транспортом, який значно полегшує наше життя.

З іншого боку, це один із чинників негативного впливу на навколишнє середовище, оскільки користування автомобілем призводить до викидів шкідливих речовин у атмосферу, що безпосередньо впливає на стан здоров'я людини. Такі викиди часто стають причиною різноманітних важких захворювань. У зоні особливого ризику перебувають люди, які проживають у великих містах, де викиди вихлопних газів більші.

Екологи та медики стверджують, що через використання транспорту помітно зменшується середня тривалість життя людини [1]. Такі дані змушують поміркувати – чи доцільно користуватись транспортом?

Значний обсяг викидів пояснюється тим, що останніми роками відбулось значне зростання числа транспортних засобів. До того ж, це є і наслідком користування технічно застарілими автомобілями, використання низькоякісного палива та стану автомобільних доріг.

Для функціонування автомобілів витрачається великий обсяг палива. Як відомо, джерела видобутку паливної сировини є вичерпними, їх на нашій планеті меншає, у тому числі, й через стрімкий розвиток транспортної галузі. Доволі швидко почали зникати запаси нафти, з переробки якої отримують бензин. Також усі операції, пов'язані із видобуванням нафти, її транспортуванням та переробкою на підприємствах, значно забруднюють ґрунтовий покрив, води й атмосферу повітря [2].

На території України вихлопні гази автомобілів у середньому спричиняють 40-45 % забруднення повітря. У містах забруднення від автотранспорту сягає 50 %, а у великих містах (від 0,5 млн до 1-1,5 мільйона жителів) ця частка наближена до 55-70 % . У містах із населенням у декілька мільйонів, частка викидів є більшою за 85 % від загального обсягу забруднення атмосфери. Автомобілі українського виробництва із середнім терміном експлуатації викидають в атмосферу більше шкідливих речовин (у 8-10 разів), ніж європейські аналоги, у яких правильне регулювання паливної системи створює можливість знизити кількість шкідливих речовин у 1,5 рази, а спеціальні нейтралізатори знижують токсичність вихлопних газів ушестеро й більше [3].

Окрім викидів шкідливих речовин транспорт створює іще безліч проблем. Шумові, вібраційні та електромагнітні забруднення теж здійснюють негативний вплив на оточення.

Існує безліч альтернатив заміни звичного для нас транспорту. Це може бути використання електромобілів чи сонцемобілів, які не шкодять довкіллю. Адже сучасний автомобіль повинен бути екологічно чистим, щоби зробити життя безпечнішим. У світові практиці можна зустріти багато аналогів транспорту, здатних покращити екологічний стан довкілля. Варто взяти за основу європейський досвід та збільшити використання електромобілів в Україні. Така альтернатива має переваги: ціна заправки електромобіля буде нижчою; відсутність різноманітних мастил та фільтрів; безшумне пересування; значно дешевше обслуговування на СТО.

У Нідерландах був представлений перший у світі автомобіль, який працює на сонячній енергії. Основною перевагою такого автомобіля є джерело його живлення – сонячна енергія, яка є невичерпною й повністю відновною.

Щоб и транспорт став екологічно безпечним потрібно докласти багато зусиль для реорганізації транспортної системи сьогодення. І зрозуміло, що зміни відбудуться не за рік чи два, на це знадобиться тривалий час. Існує потреба в упровадженні інноваційних підходів як у технологічній галузі, так і в місцевому та державному регулюванні, які сукупно забезпечили би сталий розвиток транспортної сфери [4].

Важливо розуміти мотивацію споживачів при придбанні транспортного засобу та передбачати переформатування субкультури різних вікових груп, етнічних субкультур, суспільного класу тощо [5]. Зміна споживчої поведінки власників автомобілів сприятиме покращенню екологічного стану міст, країни, підвищенню рівня життя населення та його тривалості.

Список використаних джерел

1. Дудкин Е.П., Черняева В.А. Проблемы охраны труда и геоэкологической опасности городского транспорта : Технология техносферной безопасности. 2014. 201-211 с.
2. Коробко А. Застосування методу паралельних спостережень при випробуваннях автомобілів. *Вісник Тернопільського національного технічного університету*. 2011. Том 16 № 1. С.58-62
3. Архіпова Г.І. Аналіз впливу відпрацьованих автомобільних газів на стан атмосферного повітря в густонаселених районах. *Вісник НАУ*. 2009. № 1.
4. Гутаревич Ю.Ф., Зеркалов Д.В., Говорун А.Г., Корпач О.А., Мержиєвська Л.П. Екологія та автомобільний транспорт : навч. посіб. 2-ге вид., перероблене та доп. Київ: Арістей, 2008. 296 с.
5. Іванечко Н.Р. Особистість і поведінка споживача транспортних послуг: монографія / за заг. наук. ред. Т.М. Борисової, Г.Л. Монастирського. Тернопіль: Економічна думка, 2019. 220 с. URL: http://dspace.tneu.edu.ua/bitstream/316497/37699/1/%21%21%21Monograf_2019_Tema.pdf#page=60 (дата звернення: 29.04.2020).